

**ІСТОРІЯ СЕЛА ДЕРАЖНЕ** Назва села Деражне походить від слова «деражня», яке в свою чергу означає «місце первинної обробки деревини». Село в певний час називали Деражня, Деражно, Деражне. Свою історію с.Деражне розпочинає в глибинах 12-13 століть. Згідно з документацією, одна чи з найперших письмових згадок про с.Деражне у документі №51 за червень-серпень 1274 року така: «Ігумен монастиря Поча Дева Андрей презначи законников....Лаодикия, Максентия и Кастория в монастирь Деражненский». Якщо зважати на те, що монастирі засновувалися там, де проживало багато людей і, враховуючи вигідне в стратегічному і комунікаційному відношенні розташування поселення, можна зробити висновок, що воно, як на ті часи, уже було великим.

До 1596 року Деражне числиться за князем Юрієм Чарторийським, до 1621 року- за Янушем Острозьким, потім деякий час ним володів князь Самуїл Корецький .Від 7 червня 1622 року Деражно – місто князя Олександра – Януша Заславського воєводи Краковського. Католики запанували в Деражно 1614 року, коли син князя Василя-Костянтина Острозького, перший в роду католик князь Януш збудував тут костел. Він же надав містечку магдебурзьке право. З плином часу Деражне розростається і на карті Т. Маковського (1613р.) воно зафіксовано як місто. За переписом 1677-79рр. Деражне – містечко князя Радзівілла. Тільки після поділів Польщі ( 1793-1795 рр.) волинські землі були возз'єднані із землями, що входили в Російську державу. Після третього поділу Польщі власником Деражне стає Тадеуш-Божидар Підгороденський. Він володів більш як 2 тис. десятин землі, тримав вотчину, суконну мануфактуру, на якій працювало 42 робітники. У 1816 році за рік вироблено 2300 аршинів сукна і 250 аршинів байки. Підгороденський створює у 1803 році в с.Деражне школу..

Російські царі щедро роздавали Волинські землі. Деражне стає власністю Федора Андро – офіцера лейб гвардії гусарського полку. На території церкви поховані син і онук Федора Андро. Майже три роки жила в с.Деражне дружина Ф.Андро Анна Оленіна, з якою зустрічався О.С.Пушкін і присвятив їй цілий ряд прекрасних творів. Похована А.Оленіна на території жіночого монастиря у Корці, де була садиба молодшої дочки Ф.Андро. Після вводу в дію південно-західної залізниці відпала необхідність у Горинському водному шляху. Наприкінці 19 століття за згадкою сучасника : « Деражне – містечко нічим неприглядне, окрім чудового парку, закладеного садівниками англійської школи». У 1909 році село належить до Ровенського повіту, Деражнянської волості:123 двори. Під час I Світової війни село Деражне було зруйноване.

У 1910 році власником села стає Дмитро Федорович Андро. На 01.07.1939 року с.Деражне Деражнянської волості стає власністю Романа Потоцького, який мав 882 га орної землі, відбудовує палац Підгороденського, створює кінний завод. У вересні 1939 року основна частина західноукраїнських земель, які перебували до того часу у складі Польщі, була возз'єднана з Українською РСР. 4 грудня 1939 року була утворена Ровенська область і Деражненський район, який проіснував до 1959 року Мирне життя було перервано нападом фашистської Німеччини на Радянський Союз. Вже 28 червня 1941 року село Деражне було окуповане загарбниками. Найбільш трагічним роком в історії містечка Деражно став 1943. Село окупанти палили двічі. Перший раз окремі хати за списками, підготовленими зрадниками, за тиждень до Великодня. Другий раз на Вознесіння. Тоді було спалено усе село і церкву. Окупація тривала до 30 січня 1944 року.

У 1945 році з ініціативи місцевих жителів відбудовано школу, у 1947 році- церкву. У березні 1945 року утворюється колгосп, відкривається лікарня. Деражненське лісництво відкривається в 1963 році.